

KIBIRLI SÖZCÜKLER KASABASI

Mehmet Solmaz

1. Baskı - Beyaz Balina Yayınları, İstanbul 2023
Yeni Baskı - Beyaz Balina Yayınları, İstanbul 2025

KİBİRLİ SÖZCÜKLER KASABASI

MEHMET SOLMAZ

ISBN: 978-605-188-687-9

© Bu kitabın tüm yayın hakları Beyaz Balina Yayınları'na aittir.

Yayın yönetmeni: Bülent Oktay

Yazar: Mehmet Solmaz

Editör: Filiz Çiçek

İllüstrasyonlar: Filiz İrem Özbaş

Grafik tasarım ve uygulama: Kübra Yeşilyurt Çakır

Baskı ve Gilt: Deniz Matbaa

Matbaa Sertifika No: 77699

Beyaz Balina Yayın Sanat Dağıtım Paz. San. ve Tic. Ltd. Şirketi

Ömerli Mah. Harmantepe Cad. No: 17 K: 4

Arnavutköy / İstanbul

Tel: 0212 544 41 41 Faks: 0212 544 66 70

Yayınevi Sertifika No: 49238 info@beyazbalina.com.tr

KIBIRLI SÖZCÜKLER KASABASI

Mehmet Solmaz

İllüstrasyonlar: Filiz İrem Özbaş

İçindekiler

Karanlıklar Ülkesi	7
Kitaplar Ülkesi Kuruluyor	17
Cahil Kral Takipte	27
Kalem Kral'ın Planları	47
Sözcük Aileleri	63
Durum Kötüleşiyor	79
Dönüş	103

Bundan yıllar önce, yazının icat edilmediği; bilgisizliğin, kavgaların, kötülüklerin ve savaşların bitmek tükenmek bilmediği zamanlarda, “Karanlıklar Ülkesi” adında bir ülke varmış. Adı gibi karanlıkmuş. Gökyüzünde hem ay hem de güneş olurmuş fakat insanlar sadece ayı ve onun ışığını görebiliyorlarmış.

Bu ülkenin halkı o kadar cahilmiş ki sürekli birbirleriyle kavga eder, savaşmışlar, bildikleri başka bir şey yokmuş. Bilim ve sanatla ilgilenmezler, hiçbir şey bilmedikleri için hiçbir şey üretmezlermiş. İnsanların güneşi görebilmeleri için bu bilgisizlikten ve cehaletten bir an önce kurtulmaları gerekiyormuş.

Ülkeyi yüzyıllar boyunca otoriter bir şekilde yöneten krallar, halkın aydınlanmasına ve bilgiye ulaşmasına asla izin vermemişler. Çünkü halk yeni bilgiler öğrenirse, bilim ve sanat hakkında konuşmaya başlarsa anlaşıp anlaşılmayacağını, kavgaların ve savaşların biteceğini, kendilerinin de tahtlarından olacağını çok iyi biliyorlarmış. Yüzyıllar boyunca tahtı ellerinden bırakmamışlar. Karanlıklar Ülkesi'nin yönetimini babadan oğula geçirip durmuşlar, halkı zulümle yönetmişler, savaşlarla gelişmelerini engellemişler.

Yeryüzünün, gökyüzünün ve insanların zihinlerinin karanlık olduğu günlerde Karanlıklar Ülkesi'ni, "Cahil Kral" adında, kendisinden başka hiç kimseyi düşünmeyen, bencil mi bencil, cahil mi cahil ve bir o kadar da zalim bir kral yönetiyormuş. Bu kralın ataları da onun kadar cahil ve zalimmiş. Babası, dedesi, dedesinin dedesi... Cahil Kral, çevresi hendeklerle ve yüksek surlarla çevrili, büyük ve görkemli bir şatoda yaşıyormuş. Şatoyu çevreleyen hendekler, yirmi metre genişliğinde ve elli metre derinliğindeymiş. İçinde de yaklaşık üç metre uzunluğunda dev timsahlar yaşıyormuş. Surların yüksekliği, hendeğin derinliğinin iki katı kadarmış. Şatoya girmenin tek yolu, günün sadece belirli saatlerinde hendeğin üzerinde açılan köprüymiş. Surları ve hendekleri aşmak mümkün değilmiş, ayrıca açılan köprüden geçmek,

Kral'a ulaşmak ve ona derdini anlatmak o kadar zormuş ki insanlar bunu yapamıyor, sadece Cahil Kral istediği zaman onun huzuruna çıkabiliyorlarmış.

Cahil Kral, tüm ülkeyi daha rahat görebilmek için şatonun en yüksek kulesinde yaşıyormuş. Her şeyi bildiğini zanneden, zevke ve sefaya çok düşkün olan Kral öyle bencilmiş ki sadece kendisi yer, kendisi içer, kendisi söyler, kendisi dinlermiş. Kimsenin konuşmasına, düşüncesini ifade etmesine izin vermezmiş. Karşısına ne zaman ondan daha bilgili, daha akıllı biri çıksa onu hemen zindana attırırmış. Şatonun altında üç tane zindan varmış. Cahil Kral bu zindanların ilkinde bilim insanlarını, ikincisine sanatçıları, üçüncüsüne mühendisleri hapsedtirmiş.

Cahil Kral özellikle bilim insanlarını hiç sevmezmiş. Çünkü bilimle uğraşanlar, meraklı, kararlı, akılcı, şüpheci, tarafsız olurlarmış ve herhangi bir otoritenin emirlerine boyun eğmezlermiş. Ayrıca bilim insanları, gözlemlerinde ve deneylerinde en uygun yöntemi belirleme, ellerindeki araç gereci en iyi şekilde kullanma yeteneklerine sahiplermiş. İşte bunlar, Cahil Kral'ın işine gelmediği için ülkenin her yerine askerlerini gönderip bilim insanlarını tutuklatmış ve şatosunda hapsedmiş.

Cahil Kral, sanatçıları da sevmezmiş çünkü onların hayal güçleri sınırsız olurmuş ve başkalarının göremediklerini görerek insanlığa ışık tutarlarmış. Duygulu ve hassas sanatçıların yapmak istedikleri tek şey, güzelliklerin peşinden koşmak ve ona ulaşmakmış. Kral, halkının aydınlanmasını istemediği için sanatçıları da zindana attırmış.

Cahil Kral için mühendis zekâya sahip olan insanlar da tehlikeliymiş. Çünkü mühendisler, insanların yaşamını kolaylaştıracak araç gereçleri üretmeyi çok severlermiş. Onlar sorun değil, her zaman çözüm üretirlermiş. Zamanlarının büyük kısmını üreterek geçirirlermiş. Ülkesinin gelişmesini istemeyen Cahil Kral, mühendisleri de bilim insanları ve sanatçılar gibi şatonun altındaki zindana attırmış.

Aslında hem bilim insanlarından hem sanatçılardan hem de mühendislerden çok şey öğrenmiş Cahil Kral ama öğrendiklerini kimseyle paylaşmıyormuş. Neden mi? Halkının kavgadan ve savaştan başını kaldırmasını istemiyormuş da ondan.

Zaman içinde Karanlıklar Ülkesi'nde yaşayanlardan bazıları yazıyı icat etmişler. Aslında yazının icadı pek de kolay olmamış. İnsanlar önce topraktan yaptıkları tabletlere çeşitli resimler çizmişler, başlarından geçen olaylar kalıcı olsun, gelecek nesillere aktarılsın diye onları resimlerle anlatmaya

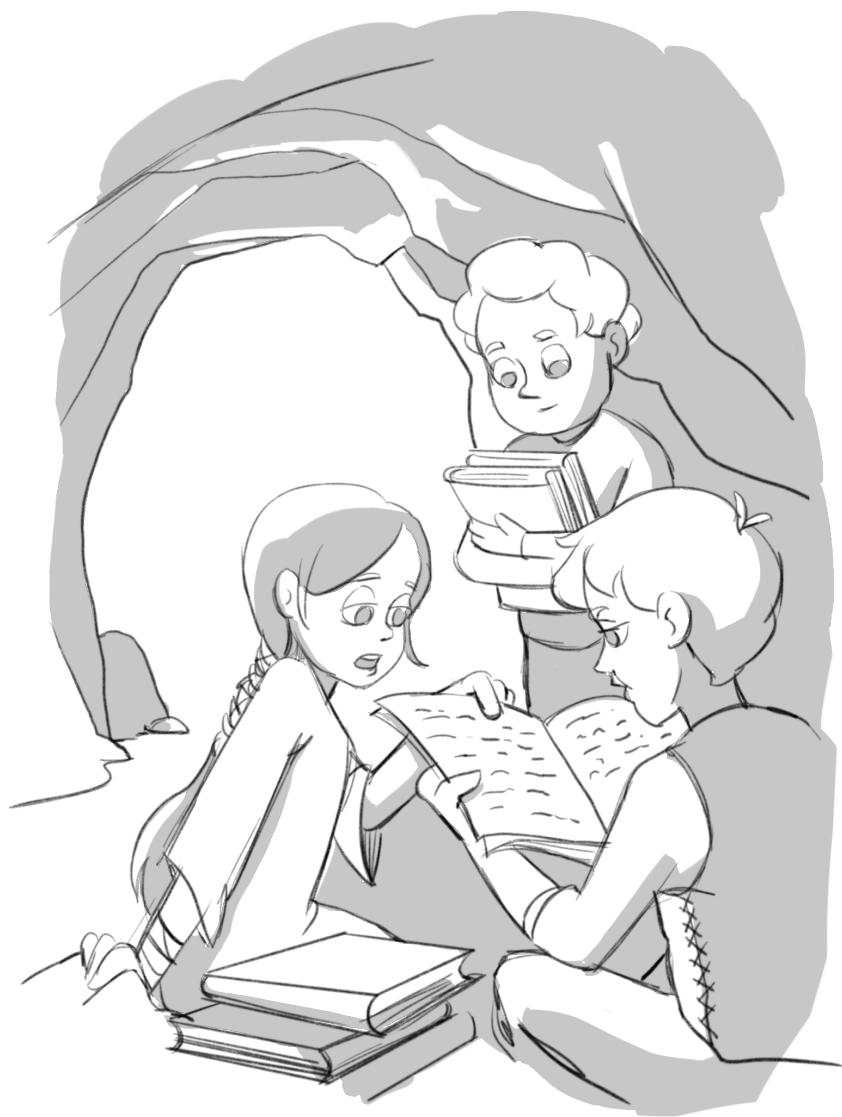
çalışmışlar. Elbet ülkede yaşananlar sadece kavgalar ve savaşlar olduğu için çizilenler de hep bunlarla ilgiliymiş.

Yıllar sonra bu ülkenin insanları, kullandıkları resimleri, topraktan yaptıkları tabletlere, hayvan derilerine ve çeşitli taşlara kazımaya başlamışlar. Daha sonra resim çizmenin çok zaman aldığını düşünmüşler ve bazı şekiller kullanarak olayları anlatmaya çalışmışlar. Böylece sadece kendilerinin anlayacağı bir alfabe, bir yazı dili oluşturmuşlar. Tüm bu gelişmelerden Cahil Kral'ın haberi olmamış, eğer olsaymış yazıyı icat edenleri de şatonun altındaki bir zindana attırmış.

Günlerden bir gün, bilimle uğraşmayı seven ve Cahil Kral'ın askerlerinden kaçmayı başarabilmiş biri, dut ağacının kabuğunu, keneviri ve bazı kumaş parçalarını suyla ezip karıştırmış. Sonunda lapaya benzer bir karışım elde etmiş. Bu karışımı olabildiğince güçlü bir şekilde ezerek içindeki suyun hepsini çıkarmış. İnce bir tabaka hâline gelen karışımı kurutmuş ve kâğıdı icat etmiş.

Kâğıdın icadı, Karanlıklar Ülkesi'nin insanları için harika bir buluş olmuş. İnsanlar, duygularını, düşüncelerini ve başlarından geçen olayları kâğıtlara yazmaya başlamışlar. Sonra da kâğıt parçalarını dikerek bir araya getirmişler ve kitabı icat etmişler. Kitap hazırlamak kolaymış, böylece ülkedeki kitap sayısı artmış.

Cahil Kral'ın yazıdan, kâğıttan ve kitaplardan haberdar olmasından çekinen insanlar, önce onları kimselerin bilmediği mağaralarda saklamışlar. O mağaralarda gizlice toplanıp hazırlanan kitapları okumuşlar, birbirlerine okuma yazma öğretmişler. Kitap yazarların ve okuyanların sayısı arttığı için halkın bir kısmı aydınlanmaya başlamış; kavga etmenin, savaşmanın aslında çok kötü bir şey olduğunu anlamışlar. Okuyanlar arasındaki küslükler, dargınlıklar son bulmuş; kitaplar sayesinde duygudaşlık yapmayı öğrenmişler.

Kitap okuyanlar gökyüzündeki güneşi görüp dünyanın aslında aydınlık bir yer olduğunu fark etmişler. Yazarlar ve okuyanlar; kör, sağır, dilsiz olmaktan kurtulmaya başlamışlar. Çünkü kitaplar sayesinde başkalarının düşüncelerini görmek, duymak ve tanımak mümkün olabiliyormuş. Okuyanlar artık duygu ve düşüncelerini daha kolay ifade ediyorlarmış.

Kitap okumanın önemini, okumayan, cahil insanlara anlatmaya çalışmışlar ama çoğunda başarılı olamamışlar, çevrelerindeki çoğunu, kendilerindeki gelişmelere inandıramamışlar.

Zamanla Karanlıklar Ülkesi'nin halkı, okuyanlarla okumayanlar olarak ikiye bölünmüş. Gel zaman git zaman, iki

grup arasında anlaşmazlıklar ve tartışmalar baş göstermeye başlamış.

En sonunda kitap sevenler, sayıları az da olsa ülkeyi terk etme kararı almışlar; kalemlerini, kâğıtlarını ve o güne kadar yazılan bütün kitaplar yanlarına alarak oradan gitmek istiyorlarmış. Fakat karşılarında önemli bir sorun varmış: Cahil Kral'a ve askerlerine belli etmeden kitapları ve yazı malzemeleriyle birlikte ülkeden çıkmaları gerekiyormuş. Oradan uzaklaşmaları tahmin ettikleri kadar zor olmamış, kitaplar sayesinde varlığını fark ettikleri güneşin ışığından faydalanarak, şatodan mümkün olduğu kadar uzak bir rota izleyerek ilerlemişler ve ülkeden ayrılmışlar.

